

MINISTERSTVO SPRAVEDLNOSTI ČR

Vyšehradská 16, 128 00 Praha 2

Odbor personální a právní

VÁŠ DOPIS č. j.:

ZE DNE:

NAŠE č. j.: MSP-559/2026-OP-OSV/8

VYŘIZUJE: Mgr. Helena Havlíková

TEL.: +420 221997270

FAX:

E-MAIL:

Vážený pan

Maxim R. [REDACTED]

Praha 07.07.2026

Počet listů: 4

Přílohy: 6

Vážený pane R. [REDACTED],

Ministerstvo spravedlnosti dne 22. 6. 2026 obdrželo Vaši žádost o poskytnutí informací podle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů, týkající se Metodiky k náhradě nemajetkové újmy na zdraví podle § 2958 občanského zákoníku.

K předmětné žádosti v příloze zasíláme veškeré dostupné dokumenty dohledané ve zdejší spisové službě a sdělujeme následující:

V centrální evidenci smluv Ministerstva spravedlnosti byla dohledána se Společností medicínského práva, o.s. Smlouva o koordinaci expertní činnosti a zpracování metodiky č. 144/2013-MSP-CES, kterou zasíláme v příloze. Smlouva byla uzavřena před účinností zákona č. 340/2015 Sb., o zvláštních podmínkách účinnosti některých smluv, uveřejňování těchto smluv a o registru smluv (zákon o registru smluv).

Znalecké odvětví *stanovení nemateriální újmy na zdraví* existovalo za účinnosti předchozí právní úpravy znalecké činnosti a bylo stanoveno vyhláškou č. 123/2015 Sb., kterou se stanoví seznam znaleckých oborů a odvětví pro výkon znalecké činnosti. Uvedená vyhláška byla zrušena ke dni 1. 1. 2021.

Současná právní úprava znalecké činnosti, účinná od 1. 1. 2021, již odvětví *stanovení nemateriální újmy na zdraví* neupravuje. Na místo toho v rámci oboru *zdravotnictví* vymezuje odvětví *hodnocení míry bolesti a funkčních schopností při újmách na zdraví* (příloha č. 1 vyhlášky č. 505/2020 Sb.).

Požadavek na absolvování kurzu *Odškodňování újem na zdraví* byl ve vztahu k odvětví *stanovení nemateriální újmy na zdraví* zakotven v instrukci Ministerstva spravedlnosti č. 8/2017 ze dne 23. 11. 2017. Instrukce je dostupná zde [Rejstřík instrukcí - Ministerstvo spravedlnosti České republiky - Portál justice](#). Uvedená instrukce se po 1. 1. 2021 neuplatňuje.

Požadavek na absolvování specializačního kurzu zaměřeného na hodnocení míry bolesti a funkčních schopností při újmách na zdraví je v současnosti zakotven v příloze č. 2 vyhlášky č. 505/2020 Sb., jakožto jedna z podmínek podle § 8 odst. 1 písm. c) zákona č. 254/2019 Sb., jejichž splnění je nezbytné pro naplnění podmínky odborné způsobilosti znalce ve smyslu § 8 zákona č. 254/2019 Sb. ve vztahu k oboru *zdravotnictví*, odvětví *hodnocení míry bolesti a funkčních schopností při újmách na zdraví*.

Jak bylo již řečeno výše, vznik znaleckého odvětví „Stanovení nemateriální újmy na zdraví“ oboru „Zdravotnictví“ věcně i časově souvisel s nabytím účinnosti nového občanského zákoníku (zákon č. 89/2012 Sb.) a zrušením vyhlášky č. 440/2001 Sb., o odškodnění bolesti a ztížení společenského uplatnění, ve znění pozdějších předpisů.

S účinností od 1. července 2015 došlo na základě zmocňovacího ustanovení obsaženého v § 26 tehdejšího zákona o znalcích a tlumočnících (zákon č. 36/1967 Sb.) k vydání vyhlášky č. 123/2015 Sb., kterou se stanoví seznam znaleckých oborů a odvětví pro výkon znalecké činnosti (do té doby byla problematika znaleckých oborů a odvětví upravena směrnicí Ministerstva spravedlnosti ČR ze dne 15. února 1973, o organizaci, řízení a kontrole znalecké a tlumočnické činnosti; znalecké odvětví Stanovení nemateriální újmy na zdraví ve směrnici nebylo obsaženo).

Z obsahu odůvodnění vyhlášky č. 123/2015 Sb. (podrobněji v první příloze nebo na internetových stránkách [zde](#)):

„...vystala potřeba reagovat na zrušení vyhlášky č. 440/2001 Sb., o odškodnění bolesti a ztížení společenského uplatnění, ve znění pozdějších předpisů, a následné vydání Metodiky Nejvyššího soudu k odškodňování nemajetkové újmy na zdraví (bolest a ztížení společenského uplatnění podle § 2958 občanského zákoníku). V reakci na tyto skutečnosti bylo rozhodnuto, že vznikne nové znalecké odvětví ke stanovení nemajetkové újmy na zdraví. Toto znalecké odvětví bude podřazeno pod obor zdravotnictví a bude zavedeno touto vyhláškou jako jediná změna oproti existujícímu stavu. Vznik tohoto nového znaleckého odvětví „stanovení nemateriální újmy na zdraví“ má vést především k usnadnění práce soudců při jejich rozhodování, kdy tito budou mít nově možnost nechat vyhotovit znalecký posudek, jehož hlavním cílem bude stanovení náhrady za nemajetkovou újmu na zdraví. Tento krok by měl vést především k rychlejšímu, efektivnějšímu a souměřitelnějšímu rozhodování v této oblasti.“ (bod 1.). [...]

„Zároveň v souvislosti se zrušením vyhlášky č. 440/2001 Sb., o odškodnění bolesti a ztížení společenského uplatnění, ve znění pozdějších předpisů, vystala potřeba nově zavést znalecké odvětví pro oblast stanovení náhrady nemajetkové újmy na zdraví. Toto nové znalecké odvětví „stanovení nemateriální újmy na zdraví“ bude jedinou změnou v navrhované vyhlášce oproti výše zmiňovaným seznamům.“ (bod 3.). [...]

„Ve vztahu k nově vzniklému odvětví „stanovení nemateriální újmy na zdraví“ lze dodat, že toto rozhodnutí bylo učiněno na základě jednání Ministerstva spravedlnosti s příslušnými dotčenými osobami ze strany odborné veřejnosti a je tak výsledkem širšího konsensu v této věci. Zároveň by mělo nové odvětví napomoci tomu, aby soudy mohly v daných případech postupovat efektivněji a aby jednotlivá rozhodnutí byla souměřitelná. Oproti stávajícímu stavu se tak předpokládá, že bude v tomto ohledu panovat i do budoucna větší právní jistota a sníží se tak možnost případného korupčního jednání.“ (bod 7.). [...]

K příloze č. 1

V příloze č. 1 jsou uvedeny v souladu s § 1 odst. 1 jednotlivé obory a odvětví, pro které mohou být jmenováni znalci. Tento seznam kopíruje již existující současný stav a dále je pouze rozšířen o jedno nové odvětví v oboru zdravotnictví. Tímto odvětvím je „stanovení

nemateriální újmy na zdraví“. Potřeba vzniku tohoto odvětví vyvstala v reakci na zrušení vyhlášky č. 440/2001 Sb., o odškodnění bolesti a ztížení společenského uplatnění, ve znění pozdějších předpisů, a následné vydání Metodiky ke stanovení nemateriální újmy na zdraví (bolest a ztížení společenského uplatnění podle § 2958 občanského zákoníku) Nejvyšším soudem.

K příloze č. 2

V příloze č. 2 jsou uvedeny v souladu s § 1 odst. 2 jednotlivé obory, pro které může být zapsán znalecký ústav. Tento seznam kopíruje již existující seznam uvedený na internetových stránkách Ministerstva spravedlnosti. Vyhláška v části týkající se znaleckých ústavů explicitně nereflktuje výše uvedenou potřebu vzniku nového znaleckého odvětví „stanovení nemateriální újmy na zdraví“, což je ale pouze logickým důsledkem toho, že příloha č. 2 stanovuje pouze obory. Stanovení rozsahu znaleckého oprávnění znaleckého ústavu není předmětem této vyhlášky. Nic ale nebrání tomu, aby mohl být zapsán znalecký ústav pro obor zdravotnictví, s rozsahem znaleckého oprávnění – stanovení nemateriální újmy na zdraví.“.

V souvislosti s koncepčními změnami v oblasti znalectví a s vydáním nového zákona č. 254/2019 Sb., o znalcích, znaleckých kancelářích a znaleckých ústavech, který nahradil původní zákon č. 36/1967 Sb., bylo nezbytné vyhlášku č. 123/2015 Sb. nahradit novou právní úpravou (srov. § 49 zákona č. 254/2019 Sb., bod 11). Jednalo se o vyhlášku č. 505/2020 Sb., kterou se stanoví seznam znaleckých odvětví jednotlivých znaleckých oborů, jiná osvědčení o odborné způsobilosti, osvědčení vydaná profesními komorami a specializační studia pro obory a odvětví. K nabytí účinnosti této nové právní úpravy došlo 1. 1. 2021.

Původní návrh vyhlášky č. 505/2020 Sb. rozeslaný do meziresortního připomínkového řízení znalecké odvětví „Stanovení nemajetkové újmy na zdraví“ neobsahoval. Na základě uplatněných připomínek Nejvyššího soudu a pokynu tehdejšího vedení Ministerstva spravedlnosti však bylo znalecké odvětví po projednání s Ministerstvem zdravotnictví v modifikované podobě zachováno, a to jako odvětví „Hodnocení míry bolesti a funkčních schopností při újmách na zdraví“.

K této části přikládáme obsah vypořádání připomínek k návrhu vyhlášky č. 505/2020 Sb., kterou se stanoví seznam znaleckých odvětví jednotlivých znaleckých oborů, jiná osvědčení o odborné způsobilosti, osvědčení vydaná profesními komorami a specializační studia pro obory a odvětví, a odůvodnění návrhu vyhlášky (ve druhé a třetí příloze).

Z obsahu vypořádání (str. 76, bod 25 a str. 115):

Nejvyšší soud	<i>Návrh vyhlášky postrádá znalecké odvětví „Stanovení nemateriální újmy na zdraví“, které pod obor „Zdravotnictví“ zařadila nyní platná vyhláška č. 123/2015 Sb., kterou se stanoví seznam znaleckých oborů a odvětví pro výkon znalecké činnosti. V současnosti je pro toto odvětví zapsáno 91 znalců, velká část z nich je pracovní velmi vytížena a tento počet není postačující pro právní praxi. Je tedy nanejvýš potřebné posílit znaleckou činnost v této oblasti, nikoliv ji eliminovat či omezit. Předpokládáme tedy, že jde o nějaké organizační či technické nedopatření, nikoliv o záměr zpracovatele. Ostatně ani</i>	Vyhověno jinak. <i>Název odvětví „Stanovení nemajetkové újmy na zdraví“ bude změněn na „Hodnocení míry bolesti a funkčních schopností při újmách na zdraví“. Dosavadní název odvětví evokoval možnost zásahu znalce do výkladu právních otázek, což není přípustné. V zájmu zkvalitnění práce znalců v daném odvětví, došlo ke zpřísnění kvalifikačních požadavků na</i>
-----------------------------	--	---

<i>důvodová zpráva vůbec nezmiňuje tuto změnu stávající úpravy, takže není zřejmé, co by mělo předkladatele vést snad k tomu, aby nadále nezachoval uvedené znalecké odvětví, které bylo speciálně zřízeno právě dosud platnou vyhláškou. Lze připomenout, že podle § 118 odst. 1 zákona č. 6/2006 Sb., o soudech a soudcích, ve znění pozdějších předpisů, je úkolem státní správy soudů vytvářet soudům podmínky k řádnému výkonu soudnictví. Stav, k němuž by došlo navrhovanou vyhláškou, je ve zřejmém protikladu s tímto požadavkem zákona. Shora uvedené znalecké odvětví je totiž významné pro mimosoudní i soudní praxi v oblasti uplatňování nároků podle § 2958 o. z. a rozhodování o nich, a to v návaznosti na doporučující materiál uveřejněný pod č. 63/2014 civilní části Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek (tzv. Metodika k náhradě nemajetkové újmy na zdraví – bolest a ztížení společenského uplatnění). Na základě znaleckých posudků z odvětví „Stanovení nemateriální újmy na zdraví“ probíhá odškodňování nároků v pojistné praxi (tím se znatelně snižuje počet žalob), tyto posudky hojně využívá Probační a mediační služba a postupně i soudní praxe, o čemž svědčí též judikatura Nejvyššího soudu (viz zejména rozsudek ze dne 20. 9. 2017, sp. zn. 8 Tdo 190/2017, publikovaný pod č. 39/2018 Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek, část trestní, rozsudek ze dne 12. 2. 2020, sp. zn. 7 Tdo 1485/2019, či usnesení ze dne 25. 1. 2017, sp. zn. 6 Tdo 1791/2016, uveřejněné v časopise Trestněprávní revue č. 2/2018). Nezařazení zmíněného důležitého odvětví do nového seznamu by bylo krokem proti ustálené judikatuře Nejvyššího soudu, vyvolalo by nejistotu v právní praxi a v konečném důsledku by výrazně poškodilo osoby postižené na zdraví, neboť by se jim zkomplikovala cesta k uplatnění oprávněných nároků.</i> <i>Navrhujeme proto, aby uvedené odvětví bylo zařazeno i do nového předpisu. Doporučujeme konkrétně doplnit seznam v oboru „Zdravotnictví“ o odvětví „Stanovení nemateriální újmy na zdraví“,</i>	<i>osobu znalce s tím, že znaleckou činnost budou moci vykonávat nově pouze lékaři, kteří získali specializovanou způsobilost v některém z vyjmenovaných základních lékařských oborů.</i>
--	--

	<i>přičemž v kolonce „Jiné osvědčení nebo specializační studium“ [podle § 8 odst. 1 písm. c) zákona] bude uvedeno:</i> <i>• dokončené vysokoškolské vzdělání v akreditovaném zdravotnickém magisterském studijním programu všeobecného lékařství</i> <i>• specializovaná způsobilost podle zákona č. 95/2004 Sb., o podmínkách získávání a uznávání odborné způsobilosti a specializované způsobilosti k výkonu zdravotnického povolání lékaře, zubního lékaře a farmaceuta, ve znění pozdějších předpisů</i> <i>• nadstavbový kurs „Odškodňování újem na zdraví podle zákona č. 89/2012 Sb., občanského zákoníku“, zahrnující a) základy Mezinárodní klasifikace funkčních schopností, disability a zdraví, b) aplikaci Mezinárodní klasifikace funkčních schopností, disability a zdraví pro účely odškodňování ztížení společenského uplatnění podle Metodiky k náhradě nemajetkové újmy na zdraví (§ 2958 o. z.), publikované pod č. 63/2014 civilní části Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek, c) určování bolestného (odškodnění bolesti) podle této Metodiky.</i> <i>Zbývající dvě kolonky nebudou vyplněny, neboť jde o specifické odvětví, v němž se proliná potřeba lékařského vzdělání se znalostí právní problematiky výkladu ustanovení § 2958 o. z. Nejedná se o obor specializačního vzdělávání lékařů podle zákona č. 95/2004 Sb., ani o obor nástavbový (zákon č. 95/2004 Sb., vyhláška č. 152/2018 Sb.), ve kterém by bylo možné skládat atestační zkoušku, nejedná se ani o certifikovaný kurz podle zvláštního předpisu (Stavovský předpis České lékařské komory č. 11). Není tedy zapotřebí osvědčení profesní komory podle § 8 odst. 1 písm. d) zákona č. 254/2019 Sb.</i>	
Stanovisko Ministerstva zdravotnictví	Stanovisko Ministerstva zdravotnictví k připomínce Nejvyššího soudu: Ministerstvo zdravotnictví souhlasí se	Částečně vysvětleno, částečně vyhověno jinak. Název odvětví „Stanovení

k připomínce Nejvyššího soudu	zachováním odvětví „Stanovení nemateriální újmy na zdraví“ v oboru Zdravotnictví, nově přesněji pojmenovaného jako „Posouzení míry bolesti a ztížení společenského uplatnění“ pouze však za následujících podmínek: 1. Toto odvětví nově bude stanoveno jako „nástavba“ (resp. pododvětví) každého odvětví oboru Zdravotnictví, tj. každé lékařské specializace, popř. zvláštní odborné/zvláštní specializované způsobilosti (nástavbový obor) a nově i každého nelékařského zdravotnického povolání. Nebude tedy nadále samostatným odvětvím vedle ostatních odvětví. Bude k němu, jako nyní, potřeba zkoušky, k níž budou mít přístup pouze dotčení odborníci dle specializací. 2. Pro lékaře, kteří nyní vykonávají znaleckou činnost v tomto odvětví, bude stanoveno přechodné období 2 let, po které budou moci tuto činnost konat ještě napříč specializacemi. Poté již budou moci konat tuto činnost pouze, budou-li ji mít zapsanou v rámci své specializace jako „nástavbu“ (pododvětví), tj. budou muset vykonat zkoušku z tohoto pododvětví, stejně jako noví znalci. <u>Odůvodnění:</u> Domníváme se, že výše uvedené řešení odstraní jeden zásadní problém a to ten, že soudní lékařství často vydává posudky na jiné odbornosti jaksi univerzálně, to pak vede k sérii dalších posudků a pouze zvyšuje náklady na jednotlivá řízení. Nejsme toho názoru, že např. ortoped, pokud bude zapsán jako znalec v odvětví „Posouzení míry bolesti a ztížení společenského uplatnění“ by měl dělat posudky u osoby, která má např. psychiatrické onemocnění. Je pro nás velmi zásadní, aby jednotlivé odbornosti posuzovali činnosti (poskytnuté zdravotní služby, i s nimi související následky) v příslušném oboru. Pokud jde o nelékařská zdravotnická povolání, jejich činnosti jsou v právních	nemajetkové újmy na zdraví“ (resp. jeho pracovní varianta „Posouzení míry bolesti a ztížení společenského uplatnění“) bude změněn na „Hodnocení míry bolesti a funkčních schopností při újmách na zdraví“. Dosavadní název odvětví evokoval možnost zásahu znalce do výkladu právních otázek, což není přípustné. V zájmu zkvalitnění práce znalců v daném odvětví, došlo ke zpřísnění kvalifikačních požadavků na osobu znalce s tím, že znaleckou činnost budou moci vykonávat nově pouze lékaři, kteří získali specializovanou způsobilost v některém z vyjmenovaných základních lékařských oborů.
---	---	--

	<i>předpisech jasně vymezeny a mnohokrát je podmínkou pro výkon tohoto povolání i vysokoškolské studium. Domníváme se tedy, že vykonávat znaleckou činnost „Posouzení míry bolesti a ztížení společenského uplatnění“ by mělo být umožněno i jim. Nechceme komplikovat činnost soudům, proto navrhuje přechodné období, po které se stávajícím znalcům umožní, aby mohli ještě vykonávat znaleckou činnost v rozsahu jako nyní, než si udělají zkoušku. Navrhujeme 2 roky. O délce tohoto období je možné dále diskutovat.</i>	
--	---	--

Z odůvodnění návrhu vyhlášky č. 505/2020 Sb.:

„Zdravotnictví“

Odvětví v oboru Zdravotnictví jsou (s výjimkou odvětví „Hodnocení míry bolesti a funkčních schopností při újmách na zdraví“, dříve „Stanovení nemajetkové újmy na zdraví“) stanovena tak, aby odpovídala specializovaným, resp. zvláštním specializovaným způsobilostem lékařů, zubních lékařů a farmaceutů (tzv. atestace a nástavby) a specializovaným, resp. odborným způsobilostem nelékařských zdravotnických povolání, přičemž u nelékařských zdravotnických povolání pak byla vybrána zejm. odvětví, která se ztotožňují s povoláními, která mohou být po specializačním vzdělání vykonávána samostatně, tj. bez indikace nebo dohledu lékařských zdravotnických povolání. Pro další, tj. výslovně neupravená nelékařská zdravotní povolání, bylo stanoveno odvětví Nelékařská povolání - ostatní, v rámci kterého budou v případě potřeby aplikační praxe na úrovni specializací upraveny další nelékařské profese.

Jak bylo zmíněno, oproti stávajícímu stavu se mění název odvětví „Stanovení nemajetkové újmy na zdraví“ na „Hodnocení míry bolesti a funkčních schopností při újmách na zdraví“. Dosavadní název odvětví evokoval možnost zásahu znalce do výkladu právních otázek, což není přípustné.“

Pokud jde o veřejnou zakázku „Revize Metodiky Nejvyššího soudu k náhradě nemajetkové újmy na zdraví“, sdělujeme, že tato veřejná zakázka měla být realizována formou přímého zadání na základě výjimky dle § 29 písm. r) zákona č. 134/2016 Sb., o zadávání veřejných zakázek, ve znění pozdějších předpisů, nicméně nakonec k jejímu zadání vůbec nedošlo. Souhrnné informace k parametrům této veřejné zakázky můžete najít v příloze tohoto přípisu – Ministerstvo spravedlnosti v roce 2019 připravilo informaci o záměru tuto veřejnou zakázku zadat pro Pracovní skupinu pro transparentní veřejné zakázky.

S pozdravem

Mgr. Jana Bumbová
vedoucí oddělení právního